

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației Învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Redactor: ION RAȚIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pitic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare part. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Politică și politicianism.

În împrejurările de azi îl acuz pe învățătorul, care face „politică” din politicianism. Învățământul primar din România și dacă nu e la coada preocupărilor de stat, totuși e într-o situație mult inferioară decât ar trebui, dată fiind problema mare și grea de luminare prin cultură a masselor. Ne revine nouă de a pune problema aceasta pe toate fețele, în toate împrejurările și acolo unde se fac și se desfășoară legile.

După ce ne e recunoscut dreptul de alegibilitate și ne folosim rău de el înseamnă să ne condamnăm noi înși-ne față de generația viitoare de învățători.

Avem dreptul de a face politică, nu politicianism.

Un învățător intrat în parlament la stăruința colegilor lui și în funcție de un razem material (nu bănesc) și moral ce-l dau zecile de învățători repede, se agață de pulpana unui preponent și devine un satelit, să țușască când țușește el, să strănute când strănută, el, în sufletul lui se tocește însuflețirea și clocotul celor rămași acasă numai are răsănetul pe care trebuia să-l trâmbițeze și alesul nostru umblă după situație și după aceea să nu-i scape vre-o fărimitură ce cade de pe masa celor

pe cari e capabil să-i lingusească și să-i servească.
Un politicianism scârbos!

Să ne ferim de el.

Toma Cocișiu.

Un gând și o dorință.

Conștient de datoria dascălului în mână în aceste clipe de frământări sufletești ivite printre noi de anumite împrejurări, i-mi iau voia ca în câteva cuvinte, să-mi exprim și eu gândurile sufletului meu. Nu am pretențiunea ca aceste gânduri să impună cuiva o reformă de conduită, ci singura dorință nelățărită, ca învățătorimea pusă în fața realității să-și poată vedea cu ochii propriu cauzele neajunsurilor sale, luând măsuri energice de îndreptare.

Zi de zi unde întâmplarea se duce a sta cu învățătorul de vorbă, vezi cum din inima lui țâsnesc atâtea nemulțunuri, atâtea neajunsuri. Constați cum sufletul tinărului dascăl abea eșit de pe băncile școlii normale, plin de avânt și de ideal, se lapădă de sine și cum munca dărză a dascălului oțelită în luptă, începe să dea înapoi. Legătura sufletească între colegi nu mai există. Învățătorii nu se mai stimează, nu se mai iubesc între dâșii. O ceasă groasă s-a lăsat asupra sufletelor noastre.

Școala încă apasă greu sufletul și inima învățătorului. Atmosfera ei sufoacă idealul, destramă conștiința, puterea cinstei și închide porțile inimei, puterea morală. Legi, ordonanțe, registre, borderouri, librărie ect. ce dorești în școala română, numai sufletul nicăirea. Pentru că el stă abătut pe prispă școlii, căutând la orizontul îndepărtat ivirea unor zori mai dulci cu mai multă lumină și căldură sufletească între acei ce conduc școala. El nu să cugetă la politică, căci știe că de acolo nu poate răsări nimic care l-ar putea conduce la ținta lui, fericirea neamului și apoi a lui.

El știe că sufletul învățătorului trebuie să plutească în atmosfera înaltă a altruismului ci nu în cea a politiceii egoiste. N'are sufletul încărcat cu explozibile de confesiune, cari pot distruge națiunea și pe el, ci sufletul curat, idea că țara este națională, și nu confesională.

Ființa lui să cutremură la idea că țara va peri odată ce sufletul lui va adormi la catedra, în fața altarului, în mijlocul satului său la răspântia drumurilor noastre. El vă strigă tuturoara cari voiți mântuirea voastră și a neamului.

Dăscăli ai neamului!

Puneți mâinile pe cornele plugului idealului voșru, apăsați

din greu pe conștiința voastră și nu pregețați a trage dunga de foc în ogorul înțelenit al neamului, ca astfel să putem atinge cât mai repede ținta, dorințelor noastre. Nu uitați de cei doi buni tovarăși de luptă: *Unire și muncă*.

Ioan Dobre Inv. dir.

Literatură pentru copii.

Am isprăvit de ce scrie în franțuzește: „Le Robinson Suisse” menită să formeze natură pentru copii. E o carte admirabilă (se află tradusă la Casa Școalelor) în care se poate vedea ce face curajul și energia în nenorociri, când nu-ți perzi capul ci i-ai lupta cu elementele naturii infuriate.

Nu acesta e obiectul articolașului, ci am văzut că și la francezi se scrie pentru copii ca și la noi. Aproape nu este pasaj în care să nu fie cuvinte, cari trebuie explicate. Iată ce îngreunează cetirea cărții pentru un copil, cea-ce e o mare pagubă și evident, mare greșală. Dacă voim să-i facem copilului gust de citit, cum i-am procura o dulceață, atunci dulceața să fie comestibilă pentru el. Altfel e pierdere de timp, fie paginile cărții oricât de luminoase.

Noi i-am copiat pe francezi până și în greșelile lor. Luați colecția dela „Cartea Românească” acelaș stil, aceeaș factură. Dar, ce mai vorbim de alte, când chiar cărțile de citire se scriu într'o limbă, care nu e a copilului, și aici mai e scuza, că e prezent învățătorul, dar când nu e nimeni, cine să explice, atunci ce se întâmplă cu gustul de citit. Să închidem și să lăsăm să ne fugă gândurile dela această problemă, s'o lăsăm timpului și hazardului s'o resolve, ca pe multe, altele.

Toma Cocișiu.

Partea oficială.

No. 1978—1927.

Onor. Minister prin decizia Nr. 74.066 din 4 Iunie a. c. a dispus, — ca experiență — ca în anul acesta să se țină examene cu copii cari au terminat cel puțin 4 clase primare și vor să se înscrie pentru anul școlar viitor în clasa I-a de liceu. Inscriverile pentru acest examen se vor face în zilele de 15—20 Iunie la liceul unde doresc să fie înscriși urmând ca în ziua de 22 Iunie să înceapă acest examen de admitere.

În vederea acestor, Onor. Minister cu ordinul No. 76055—1927 a dispus, că examenul de clasă a IV-a primară va fi în prima zi, adică în 18 Iunie, pentru-că acei elevi, cari vor da examen de admitere pentru clasa I. de liceu să se poată prezenta.

No. 1953—1927.

Vă facem cunoscut, că On. Minister dispune că la examenele de diplomă din Iunie și Septembrie a. c. să se prezinte și suplinitorii, cari au și ani de suplinitură la 1 Septembrie 1927 după absolvirea a 4 clase secundare sau normale și două cursuri de vară, fie că au sau nu numirea de ajutor învățător,

No. 1582—1927.

Intemeiați pe ordinul Onor. Minister No. 33866—1927. Vă facem cunoscut, oă în conformință cu art. 35 din legea învățământului particular, odată cu începerea anului școlar 1927—28, este strict interzis, ca școalele particulare confesionale și minoritare să mai înscrie elevi de altă naționalitate, decât limba de predare a școalei, cunoscând, că în caz de neconformare cu legea și cu acest ordin, școalelor li-se vor aplica sancțiunile dictate de lege.

No. 2012—1927.

Vă facem cunoscut, că Ministerul cu ordinul No. 86113—1927 aprobă ca absolvențele cu diploma de școala normală pentru învățătoare, cari doresc să obțină diploma școalelor normale de conducătoare pentru copii mici, să treacă următoarele probe:

oral, examen de puericultură și lecții practice

- a) una de intuiție
- b) " " povestiri
- c) " " cântare
- d) " " lucru manual sau de joc.

Vor fi declarate admise numai cele candidate cari vor obține nota 7.50 la fiecare probă.

Examenul se va ține pentru întreagă țara numai la școala normală de conducătoare „Domnița Anca” din București și odată cu absolvențele Școalei.

No. 1989—1927.

Comunicăm circulara No. 21335—1927 a Casei Școalelor și invităm învățătoarele cari reflectează să-și înainteze Revizoratului petițiile:

„Prin noua lege a învățământului primar s'a mărit anii de studiu dela 4 la 7 ani.”

„La școalele de fete trebuie să se dea mai multă atențiune și dezvoltare lucrului de mână pentru obiectele ce interesează viața de toate zilele, adică țesătorie, covoare „velințe” etc.”

„Pentru punerea în aplicare în mod eficace a legii, am hotărât ca anul acesta să se țină cursuri cu învățătoare pe timpul dela 10 Iulie—15 August la Miercurea-Ciucului (Transilvania),

unde să li se predea zilnic cuvenitele instrucțiuni și îndrumări practice. Vă rugăm a ne recomanda în 10 zile (zece zile) dela data acestui ordin una învățătoare din județul D-voastră, care să ia parte la cursuri și la rândul ei, după terminarea cursurilor, să desvolte activitatea de propagandă în tot județul respectiv."

"Învățătoarea va avea pe tot timpul duratei cursului toată întreținerea și va aduce numai obiectele care-i trebuie pentru schimb, adică: albituri de corp și de pat, o pătură pentru învelit și o pernă, șervet de masă, lingură, cuțit, furculiță și o cană de băut apă (dacă se poate să fie marcate spre a nu fi schimbate.)"

Nó. 2013—1927

Comunicăm spre știre și executare copia ordinului Inspectoratului No. 9165—1927 asupra examenelor cursurilor de adulți.

Intemeiați pe ordinul Onor. Minister Nr. 70476 din 10 Iunie 1927, Vă aducem la cunoștința normele după care trebuie să se țină examenele tinerilor care au urmat la cursul de adulți pentru conformare și strictă aplicare,

1. Tinerii și adulții cari urmânn la cursurile de adulți, vor fi terminat materiile prevăzute de programă pentru secția II-a a știutorilor de carte, în cea de a II-a Dumineca a lunii Iunie, în orele de după pranz.

2. Examenul se va ține în localul școlii sau în acela al întreprinderii industriale, unde s'a făcut cursurile.

3. În localitățile în care școala primară funcționează cu cel puțin 3 învățatori, comisiunea examinătoare va fi formată din învățătorii școlii, chiar și dacă toți aceștia au predat la cursurile de adulți, din unul dintre preoții parohi și dintr'un delegat al Ministerului, care poate fi unul dintre subvizorii școlari de control sau un învățator din altă localitate. În localitățile în care școala funcționează cu mai puțini decât 3 învățatori comisiunea va fi formată din învățătorii școlii, din unul dintre preoții parohi, din 2 învățatori dela școlile vecine și dintr'un delegat al Ministerului.

Participarea la examen a învățătorilor numiți în aceste comisiuni examinătoare, este obligătoare. Acei care vor absentă fără motive valabile sunt pasibil de pedeapsă.

În comunele urbane, delegatul Ministerului se numește de inspectorul învățământului primar, iar în comunele rurale, atât delegatul Ministerului cât și cei doi învățatori, membrii ai comisiunii, se numesc de către revizorul școlar.

4. Elevii adulți nu vor plăti nici o taxă de examinare. Examinătorii nu au dreptul la nici o plată.

5. Examinarea se face în prezența tuturor membrilor comisiunii și ea va consta din probe scrise și din probe orale. Probe scrise se vor da din matematici și din limba română,

Aceste probe nu sunt eliminătorii. Subiectele lor se vor stabili de comisiune în vederea unui lucru de cel mult o oră, la limba română se va da de preferință o compunere scurtă. În sala de lucru, în timpul cât elevii adulți își fac lucrările scrise, nu vor asista decât membrii comisiei, prezența persoanelor străine va fi cu totul oprită. Lucrările se vor cerceta de comisiunea examinătoare, imediat după terminarea lor. Fiecare membru va scrie pe lucrare nota dată de dănsul, semnând în dreptul ei. Suma notelor împărțită cu numărul examinătorilor, va da nota dobândite de elev la fiecare din cele două lucrări scrise. Lucrările scrise ale elevilor adulți se vor păstra în archiva școlael respective timp de un an și apoi se vor arde.

6. Examinarea orală se va face de către învățătorul care prezintă elevi adulți la examen, asupra tuturor materiilor prevăzute în programă de studii specială a cursurilor de adulți, anul al I-lea. Ceilalți membri ai comisiei au dreptul să pună și ei întrebări, spre a se încredința despre temeinicia cunoștințelor elevilor și a puterii lor de gândire.

La fiecare obiect în parte, nota se va da prin buna înțelegere. În caz de neînțelegere, nota va fi hotărâtă de către delegatul Ministerului menționându-se această în procesul verbal despre care se vorbește la punctul 12.

Pentru elevii adulți cari nu sunt de religie ortodoxă sau de confesiune greco-catolică, examenul de religie este facultativ.

La limba română și la matematici, nota de inițiativă va rezulta din suma notei dobândită la lucrarea scrisă și a notei dobândită la examinarea orală, împărțită cu 2.

7. Pentru ca un elev să poată fi declarat promovat el trebuie să aibă cel puțin notă 5 la fiecare din cele 7 obiecte prevăzute în programă de studii și în regulamentul pentru aplicarea legii (art. 137).

Media generală de promovare se obține din suma tuturor notelor dobândite, împărțite cu 7, adică cu numărul obiectelor.

8. Rezultatul examenului se trece într'un catalog special care va cuprinde numele și pronumele tuturor elevilor adulți înscriși la examen, cu arătarea datelor lor de naștere, obiectul din care au fost examinați, notele dobândite la fiecare obiect în parte și media generală de promovare.

Acest catalog va fi semnat atât de delegatul Ministerului cât și de către toți membrii comisiei examinătoare. El se va păstra în archiva școlael.

9. Elevilor adulți, care au reușit la examen, li se va libera o *adeverință* de absolvire a patru clase primare. Aceste *adeverințe* se vor elibera din carnetul de *adeverințe*, din care se eliberează și elevilor din școala primară, cari au terminat primele patru clase și doresc să se înscrie într'o școală supraprimară

(liceu, școala normală etc.) Pe aceasta adevărită se va nota că elevul a urmat la cursurile de adulți. Ea se va libera în baza unei cereri netimbrate și fără a se anulă o coală timbrată sau un timbru mobil, și va fi semnată atât de directorul școliei cât și de delegatul Ministerului.

10. La examenele elevilor care au urmat la cursurile de adulți, nu se admite corigențe.

11. Înainte de a se proceda la examen, delegatul Ministerului va controla dacă toți elevii prezentați au urmat în timpul anului la cursuri, neadmitând decât numai cu aprobarea Inspectoratului școlar primar pe acei care nu au urmat la acele cursuri.

12. Despre felul cum a decurs examenul, se va încheia un proces-verbal, în care se va nota numărul elevilor care au urmat la cursuri în timpul anului, numărul acelor prezentați la examen și a celor promovați. Acest proces-verbal va fi făcut în dublu exemplar și va fi semnat de către toți membrii comisiei. Unul din exemplare va rămâne în arhiva școliei, iar altul va fi luat de către delegatul Ministerului spre a-l înainta cu raport Inspectoratului școlar.

13. Examinarea elevilor adulți care au urmat și cel de altreilea, an și doresc să dobândească un certificat de absolvirea învățământului primar se va face după aceleași norme și tot de aceeași comisie examinătoare.

CertIFICATELE lor de absolvire se vor libera de către revizorul școlar al județului respectiv, din carnetul de certificate de absolvire a elevilor din cursul primar, notându-se pe ele, că elevul a urmat la cursurile de adulți. Catalogul special al acestor elevi se va alcătui în dublu exemplar unul din exemplare se va păstra în arhiva școliei, iar altul se va înainta revizoratului de către delegatul Ministerului, odată cu procesul-verbal încheiat cu privire la chipul cum a decurs examenul.

No. 2011—1927.

Vă facem cunoscut că Onor. Minister cu ordinul Nr. 61198/1927 în urma deciziei Nr. 17/1927 a Comisiei de Judecată secția Buc. a aprobat excluderea din corpul didactic pe timp de un an, cu începerea dela 1 Maiu 1927, a învățătorului *Ion Tarcea* din comuna Viștea de sus, jud. Făgăraș.

† **IOAN MARIAN**

A fost originar din comuna *Stănești*, județul *Mușcel*. În toamna anului trecut a venit ca învățător provizor la școala primară de stat din *Păgida*, o comună

mică de pe malul stâng și râpos al Mureșului, nu departe de orașul Aiud. Si era numai de douăzeci ani. Aflând la școală multe de îndreptat, s-a pus cu sârguință pe muncă. După sforțări mari și multe neplăceri ayute cu poporul ignorant, i-a succes ca să organizeze învățământul nostru național, care până aci se afla într'o situație jalnică. Dimpreună cu el ne-am bucurat și noi de frumoasele sale rezultate. Bucuria aceasta însă n-a durat mult. Mureșul, care cutgea pe acolo a ispilit într-una pe tinerul învățător mușcelean, care nu s-a putut împotrivi acestor ademeniri primejdioase. *In Duminică din 5 Iunie anul curente valurile acestui Mureș au învălit cu julj de moarte pe învățătorul Ioan Marian.* Trupul lui tiner a fost pescuit din Mureș a doua zi și transportat la Stănești cu automobilul de către nenorociții părinți, cari și-au pierdut pe unicul lor scump copil, de care își legaseră toată nădejdea. A fost plâns de toți căți l-au cunoscut. Dormi în pace nenorocit învățător.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ȘTIRI.

* Rugăm cu insistință pe toți colegii și comitetele noastre școlare ca să ne trimită de urgență abonamentul la revistă.

* Salariile de pe luna Iulie a. c. se vor primi cu oarecare întârziere, de oarece până acuma nu am primit toate instrucțiunile necesare pentru întocmirea statelor de plată, conform noii legi de armonizare.

* Cursurile organizate de ministerul instrucțiunii la Sibiu, pentru pregătirea institutorilor dela școlile de ucenici, care trebuiau să înceapă la 1 Iulie, au fost amânate pentru o dată ce se va anunța ulterior.